

دانشگاه علوم پزشکی اراک

فرم طرح درس

دانشکده: توانبخشی

گروه آموزشی: کاردرمانی

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی کاردرمانی

نام درس: تکنیک‌های درمانی و روش‌های آماده‌سازی ۲	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری-عملی
پیش نیاز: تکنیک‌های درمانی و روش‌های آماده‌سازی ۱		
زمان برگزاری کلاس: یکشنبه‌ها ۱۳:۰۰ تا ۱۴:۳۰	مکان برگزاری: کلاس ۱۱۰ - اسکیل لب	
تعداد دانشجویان:		
مدرس و مسئول درس: محسن سرحدی	دستیار تدریس: -	
تاریخ ارائه درس: نیمسال اول ۴۰۴-۴۰۵		

هدف کلی درس

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و کسب مهارت عملی در اجرای روش‌های تکلیف‌محور، تکنیک‌های دستی، درمان‌های مکمل، جایگزین و مدالیته‌های فیزیکی به منظور آماده‌سازی مراجعان برای بهبود و ارتقای «عملکرد کاری (Occupational Performance)» در جمعیت‌های مختلف کودکان و بزرگسالان.

اهداف یادگیری اختصاصی:

در پایان نیمسال، دانشجو بتواند...

سطح بلوم	اهداف یادگیری اختصاصی	ردیف
یادآوری	اصول و مبانی یادگیری حرکتی، کنترل حرکتی و رشد حرکتی را توضیح دهد.	۱
درک	نظریه‌های سیستمی پویا در یادگیری و کنترل حرکتی را با مثال‌های بالینی مقایسه کند.	۲
تحلیل	تأثیر عوامل شناختی، عاطفی و فیزیکی بر رشد، کنترل و یادگیری حرکتی را تحلیل نماید.	۳
خلق	اصول و کاربرد روش‌های مبتنی بر تکلیف (Task-oriented) و مرتبط با تکلیف (Task-related) را در مداخلات کاردرمانی طراحی کند.	۴
ارزیابی	پروتکل‌های درمانی مبتنی بر شواهد) مانند CIMT, HABIT, CO-OP را برای موارد بالینی مختلف ارزیابی و انتخاب نماید.	۵
کاربرد	تکنیک‌های صحیح کشش عضلات اسکلتی و موبیلیزیشن عصبی را بر روی مدل انسانی اجرا کند.	۶
ارزیابی	اندیکاسیون‌ها و کانتراندیکاسیون‌های مدالیته‌هایی مانند تحریک الکتریکی عملکردی و عوامل حرارتی سطحی را تعیین کند.	۷

رئوس مطالب و زمان‌بندی جلسات:

جلسه	موضوع جلسه	اهداف جزئی جلسه	اهداف ویژه رفتاری جلسه بر اساس بلووم	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری	منابع مورد نیاز
۱	مروری بر مفهوم یادگیری حرکتی، کنترل حرکتی و رشد حرکتی	بازبینی مفاهیم پایه برای درک بهتر مباحث پیشرفته	دانشجو بتواند تعاریف پایه را یادآوری و تفاوت آن‌ها را بیان کند.	سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ	یادداشت‌برداری، مشارکت در بحث کلاسی	پاورپوینت، ویدئوهای آموزشی
۲	مرور نظریه‌های سیستمی پویا	درک رویکرد سیستمی به کنترل حرکت	دانشجو بتواند اصول نظریه پویایی را توضیح و با نظریه‌های برنامه‌ریزی حرکتی مقایسه کند.	سخنرانی، مطالعه موردی	تحلیل یک مورد بالینی بر اساس این نظریه	مقالات کلیدی، پاورپوینت
۳	عوامل شناختی، عاطفی، فیزیکی	درک جامع‌نگر از عوامل مؤثر بر حرکت	دانشجو بتواند تأثیر هر یک از عوامل را بر عملکرد حرکتی یک مراجع تحلیل کند.	بحث گروهی، بارش فکری	ارائه مثال از هر عامل توسط دانشجویان	Whiteboard، مطالعات موردی
۴-۱۰	روش‌های مبتنی بر تکلیف (Task-oriented)	آشنایی با اصول و کاربردهای بالینی	دانشجو بتواند اصول تعامل فرد-کار-محیط و انواع تمرین و فیدبک را طراحی کند.	سخنرانی، کارگاه آموزشی	طراحی یک جلسه درمانی فرضی	پروتکل‌های استاندارد، پاورپوینت
۱۱-۱۳	جلسه عملی: کاربرد روش‌های مبتنی بر تکلیف	کسب مهارت عملی در اجرای تکنیک‌ها	دانشجو بتواند یک پروتکل مبتنی بر تکلیف را بر روی همکلاسی به درستی اجرا کند.	نمایش عملی، تمرین زوجی، بازخورد	تمرین عملی، فیلمبرداری و آنالیز عملکرد	لباس ورزشی، وسایل ساده تمرینی (توپ، وزنه...)
۱۴-۱۸	روش مرتبط با تکلیف (Task-related)	آشنایی با مهارت‌های حرکتی پایه و آموزش آن‌ها	دانشجو بتواند روش آموزش مهارت‌هایی مانند تعادل و دستکاری را برای یک مراجع طرح‌ریزی کند.	سخنرانی، نمایش عملی	طراحی برنامه تمرینی برای یک مهارت خاص	پاورپوینت، ویدئوهای آنالیز حرکت
۱۹-۲۳	جلسه عملی: آموزش و تمرین مهارت‌های حرکتی پایه	کسب مهارت در آموزش و اصلاح الگوهای حرکتی	دانشجو بتواند مهارت‌های پایه را آموزش دهد و خطاهای حرکتی را شناسایی و تصحیح کند.	آموزش عملی، Role-play	آموزش دادن به همکلاسی، دریافت و دادن بازخورد	فضای سالن ورزش، آینه، وسایل کمک تمرینی

جلسه	موضوع جلسه	اهداف جزئی جلسه	اهداف ویژه رفتاری جلسه بر اساس بلووم	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری	منابع مورد نیاز
۲۴	درمان‌های مبتنی بر شواهد (CIMT, BATRAC,...)	آشنایی با شواهد پشتیبان روش‌های نوین	دانشجو بتواند بر اساس شواهد، مناسب‌ترین روش را برای یک سناریو انتخاب و توجیه کند.	سخنرانی، ارائه مقاله	جستجوی یک مقاله مرتبط و ارائه خلاصه آن	مقالات مروری، پایگاه‌های داده علمی
۲۵	کشش عضلات اسکلتی (تئوری)	یادگیری اصول علمی و موارد کاربرد/ممنوعیت	دانشجو بتواند اندیکاسیون و کانتراندیکاسیون تکنیک‌های کشش را فهرست کند.	سخنرانی	تهیه فلش کارت از موارد ممنوعیت	چارت آناتومی، پاورپوینت
۲۶-۲۷	جلسه عملی: تکنیک‌های کشش	کسب مهارت در اجرای صحیح کشش‌های رایج	دانشجو بتواند حداقل ۵ تکنیک کشش اصلی را به شکل صحیح و ایمن اجرا کند.	نمایش عملی، تمرین هدایت شده	تمرین عملی روی همکلاسی با نظارت مربی	تخت کاردرمانی، ملحفه
۲۸	موبیلیزیشن عصبی (تئوری)	درک اصول و ملاحظات تکنیک‌های عصبی	دانشجو بتواند تفاوت کشش عضلانی و عصبی را تحلیل کند.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	ترسیم مسیرهای عصبی و نقاط گیرافتادگی	مدل عصبی، پاورپوینت
۲۹-۳۰	جلسه عملی: تکنیک‌های موبیلیزیشن عصبی	کسب مهارت در اجرای تکنیک‌های پایه	دانشجو بتواند تکنیک‌های SLR و ULTT را به درستی اجرا و پاسخ‌های طبیعی و غیرطبیعی را شناسایی کند.	نمایش عملی، تمرین زوجی	اجرای تکنیک، شناسایی اندام تحت کشش	تخت کاردرمانی
۳۱	مدالیت‌ها (تحریک الکتریکی، عوامل حرارتی)	آشنایی با انواع، کاربرد و موارد منع استفاده	دانشجو بتواند برای یک آسیب خاص، مدالیت مناسب را انتخاب و دلیل آن را ارزیابی کند.	سخنرانی، مطالعه موردی	حل مطالعه موردی در گروه‌های کوچک	دستگاه FES ساده، کاتالوگ دستگاه‌ها
۳۲	ارائه پروژه	-	-	-	-	-
۳۳-۳۴	آزمون عملی	-	-	-	-	-

روش‌های ارزشیابی:

نوع ارزشیابی	درصد سهم در نمره نهایی	توضیحات
ارزیابی مستمر و مشارکت کلاسی	۱۰٪	حضور فعال در بحث‌ها، پرسش و پاسخ و فعالیت‌های گروهی
پروژه طراحی برنامه درمانی	۱۰٪	طراحی یک برنامه درمانی کامل مبتنی بر شواهد برای یک مورد فرضی
آزمون عملی پایانی	۳۰٪	آزمون عملی شامل اجرای یک روش تکلیف‌محور، آموزش یک مهارت و ارزیابی یک مورد
آزمون کتبی پایانی (تئوری)	۵۰٪	آزمون چهارگزینه‌ای و تشریحی مبتنی بر اهداف تئوری درس

منبع:

ردیف	عنوان
۱	Pendleton, H. M., & Schultz-Krohn, W. (2018). <i>Pedretti's Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction</i> (8th ed.). Elsevier. Chapters: 32
۲	Dirette, D. P., & Gutman, S. A. (Eds.). (2021). <i>Occupational therapy for physical dysfunction</i> (8th ed.). Wolters Kluwer. Chapters: 14, 15, 16, 17, 24, 34
۳	Gillen, G., & Nilsen, D. M. (2021). <i>Stroke rehabilitation: A function-based approach</i> (5th ed.). Elsevier. Chapters: 3, 16

دانشگاه علوم پزشکی اراک

دانشکده توانبخشی

گروه آموزشی کاردرمانی

راهنمای پروژه نهایی: طراحی برنامه درمانی مبتنی بر شواهد

نام درس: تکنیک‌های درمانی و روش‌های آماده‌سازی ۲

مدرس: محسن سرحدی

نیمسال: اول ۴۰۴-۴۰۵

عنوان پروژه: طراحی یک برنامه درمانی جامع برای یک مراجع فرضی با استفاده از تکنیک‌های آموخته شده در درس «تکنیک‌های درمانی و روش‌های آماده‌سازی ۲»

۱. هدف از انجام پروژه:

هدف این پروژه، تلفیق دانش نظری و مهارت‌های عملی کسب‌شده در این درس است. شما باید نشان دهید که توانایی تجزیه و تحلیل یک مورد بالینی، انتخاب مداخلات مبتنی بر شواهد، طراحی منطقی یک برنامه درمانی و توجیه علمی انتخاب‌های خود را دارید.

۲. روش انجام پروژه (گام به گام):

گام اول: دریافت کیس فرضی

- یک کیس فرضی شامل شرح حال، تشخیص پزشکی، یافته‌های ارزیابی کاردرمانی (مثل مشکلات عملکرد کاری، محدودیت‌های حرکتی، اهداف مراجع) به شما داده خواهد شد.

گام دوم: تجزیه و تحلیل و شناسایی مشکلات

- مشکلات مراجع را در سه حیطه فرد (Person)، کار (Occupation) و محیط (Environment) بر اساس OTPF4 بیان کنید.
- مشکلات حرکتی اصلی که مانع عملکرد کاری می‌شوند را شناسایی کنید (مثلاً: کاهش دامنه حرکتی عضلات فلکسور مچ و انگشتان دست راست، فقدان گریپ ساده، کاهش تعادل در حالت ایستاده).

گام سوم: انتخاب و توجیه مداخلات

- بر اساس مشکلات شناسایی‌شده، حداقل دو روش یا تکنیک از میان موارد آموخته شده در درس انتخاب کنید (مثلاً: یک روش تکلیف‌محور مانند تمرین تعادل در حین انجام یک فعالیت زندگی روزمره، و یک تکنیک دستی مانند کشش عضلات فلکسور دست).
- انتخاب خود را با استناد به منابع علمی و مقالات مروری توجیه کنید. (چرا این روش برای این مراجع مناسب است؟ شواهد پشتیبان آن چیست؟)

گام چهارم: طراحی برنامه درمانی

- برنامه درمانی خود را به صورت هفتگی و جلسه به جلسه (حداقل برای ۶ جلسه) طراحی کنید.
- برای هر جلسه مشخص کنید:
 - هدف جلسه (قابل اندازه‌گیری و مرتبط با عملکرد کاری، مثلاً: افزایش دامنه حرکتی اکستنشن مچ به میزان ۱۵ درجه برای توانایی قرار دادن اجسام در قفسه)
 - فعالیت‌های درمانی دقیق (تکلیف انتخاب‌شده، تعداد ست‌ها و تکرارها، نحوه اجرای تکنیک دستی)
 - مدالیت‌های مورد استفاده (در صورت نیاز، مثلاً: استفاده از گرمای سطحی قبل از کشش)
 - ملاحظات ایمنی (بر اساس اندیکاسیون و کانتراندیکاسیون‌های آموخته شده)

گام پنجم: تدوین گزارش نهایی

- گزارش خود را طبق ساختار ارائه شده در بخش بعدی تدوین کنید.

۳. نیازمندی‌ها و فرمت گزارش نهایی:

گزارش شما در ۴ تا ۵ صفحه A4 و با فرمت زیر باید ارائه شود:

- صفحه اول: صفحه عنوان شامل عنوان پروژه، نام و نام خانوادگی دانشجو، شماره دانشجویی، نام درس و نام مدرس.
 - مقدمه: معرفی مختصر مراجع و اهداف کلی درمان.
 - تجزیه و تحلیل مورد: شرح مشکلات در حیطه‌های مختلف.
 - اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت درمان: اهداف باید SMART باشند.
- (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound)
- برنامه درمانی تفصیلی: خلاصه‌ای از برنامه ۶ جلسه‌ای در قالب یک جدول.
 - توجیه علمی و استنادات: توجیه انتخاب روش‌ها با ذکر منبع (از مقالات و معتبر بین المللی).
 - نتیجه‌گیری: جمع‌بندی کلی برنامه و پیش‌بینی نتایج.

۴. روش ارزیابی و معیارهای نمره‌دهی:

این پروژه ۱۰ درصد از نمره پایانی شما را تشکیل می‌دهد و بر اساس معیارهای زیر ارزیابی خواهد شد:

معیار ارزیابی	امتیاز	توضیحات
تجزیه و تحلیل مورد و شناسایی مشکلات	۲۵٪	عمق و دقت در تحلیل مشکلات عملکردی و حرکتی مراجع
انتخاب و توجیه مداخلات	۳۰٪	مناسب‌بودن روش‌های انتخاب‌شده، قدرت استدلال و استفاده از شواهد علمی برای توجیه آن‌ها
طراحی برنامه درمانی	۳۰٪	جامع‌بودن برنامه، واقعی و قابل اجرا بودن، رعایت اصول ایمنی، مشخص بودن جزییات جلسات
سازماندهی و نگارش گزارش	۱۰٪	رعایت ساختار خواسته شده، نگارش علمی و روان، رعایت دستور زبان و املا
استناددهی و منابع	۵٪	رعایت اصول صحیح استناددهی و استفاده از منابع معتبر

۵. مهلت تحویل و نحوه ارسال:

- پروژه باید به صورت تایپ‌شده و در قالب یک فایل PDF تحویل داده شود.
- آخرین مهلت تحویل: پایان هفته چهاردهم تحصیلی

موفق باشید.